

نهی (قرآن)

صیغه دالّ بر طلب ترک فعل ، را نهی گویند.

فهرست مندرجات

- ۱ - معنا
- ۲ - معانی مجازی
- ۳ - پانویس
- ۴ - منبع

معنا

فعل نهی (امر بازدارنده) لفظی است که گوینده به سبب آن، ترک حالت یا کاری را بخواهد. صیغه نهی **ظهور** در **حرمت** و **فساد** دارد و از اقسام **انشا** است، مانند: (وَلَا تُفْسِدُوا فِی الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا...): "و در زمین پس از اصلاح آن فساد مکنید."^[۱]

معانی مجازی

گاهی نهی، مجازاً در معانی دیگر به کار می‌رود؛ مانند:
۱. **نهی دعایی**: (... رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا...): "پروردگارا، اگر فراموش کردیم یا به خطا رفتیم بر ما مگیر"^[۲]؛
۲. **نهی ارشادی**: (... لَا تَسْأَلُوا عَن أَشْيَاءَ إِن تُبَدَّ لَكُمْ تَسْؤُكُمْ...): "از چیزهایی که اگر برای شما آشکار گردد شما را اندوهناک می‌کند مپرسید."^[۳]
گاهی نیز برای **تسویه**، **اختصار** و **تقلیل**، **یأس**، **بیان عاقبت**، **اهانت** و... به کار می‌رود.^{[۴][۵][۶]}

پانویس

- [↑] اعراف/سوره، آیه ۵۶.
- [↑] بقره/سوره، آیه ۲۸۶.
- [↑] مائده/سوره، آیه ۱۰۱.
- [↑] سیوطی، عبد الرحمان بن ابی بکر، ۸۴۹ - ۹۱۱ق، الاتقان فی علوم القرآن، ج۳، ص۲۷۸-۲۷۹.
- [↑] خرمشاهی، بهاء الدین، ۱۳۳۴، دانش نامه قرآن و قرآن پژوهی، ج۲، ص۲۳۸.
- [↑] کمالی دزفولی، علی، ۱۳۹۲، قرآن ثقل اکبر، ص۲۱۷.

منبع

فرهنگ‌نامه علوم قرآنی، برگرفته از مقاله «نهی».